

3. Сільське господарство України. 2020. URL: <https://dlf.ua/ua/silске-gospodarstvo-v-ukrayini/>
4. Сільське господарство та війна: результати воєнного року та прогнози на 2023. 2023. URL: <https://vesti.dp.ua/silске-gospodarstvo-ta-vijna-rezultati-voyennogo-roku-ta-prognozi-na-2023/>
5. Переорієнтація агробізнесу: як змінюється українське сільське господарство в умовах війни. 2022. URL: <https://minagro.gov.ua/news/pereoriyentaciya-agrobizesu-yak-zminyuyetsya-ukrayinske-silске-gospodarstvo-v-umovah-vijni>
6. Сільське господарство в умовах війни. 2022. URL: <https://sdplatform.org.ua/blogs/agriculture>
7. Сільське господарство під час війни. 2023. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/silске-gospodarstvo-pid-chas-vijni-zmina-prioritet/>
8. Сільське господарство та ринок сільськогосподарських земель України. 2023. URL: <https://voxukraine.org/silске-gospodarstvo-ta-rynok-silskogospodarskyh-zemel-ukrayiny-vplyv-vijny>
9. ЗУ Про продовольчу безпеку України від 28.04.2011 8370. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JF6GI01A?an=3>
10. Міністерство закордонних справ України. URL: Загроза продовольчій безпеці світу Міністерство закордонних справ України (mfa.gov.ua)
11. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Експорт з України зернових та борошна. 2023. URL: <https://minagro.gov.ua/investoram/monitoring-stanu-ark/eksport-z-ukrayini-zernovih-zernobobovih-ta-boroshna>

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ

Мохненко А. С., д-р екон. наук, професор, Антонов Р. А., аспірант, Херсонський державний університет

Формування інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки бізнесу в умовах воєнної економіки є важливим завданням, оскільки воєнний конфлікт може створити серйозні загрози для діяльності підприємств і підприємців.

В сучасних умовах економічної діяльності, успішність вітчизняних підприємств у власному забезпеченні безпеки в значній мірі залежить від ефективного використання інформаційно-аналітичних ресурсів. Питання щодо створення та розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки залишається не вивченим належним чином.

Проблему інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств вивчали такі дослідники: П.Азіков, С.Бадлуєва, К.Білов, О.Куліна, Є.Позднишев, І.Садчикова та інші.

Згідно з Є.Позднишевим, інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємництва означає надання керівництву необхідної інформації шляхом добування, обробки та надання інформації [1, С. 11].

І.Садчикова визначає інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємства як поєднання інформаційної та аналітичної роботи для задоволення інформаційних потреб та реалізації обов'язків у забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємства [2, С. 88].

Ми вважаємо, що інформаційно-аналітичне забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства – це комплекс заходів і процесів, спрямованих на забезпечення фінансової та економічної стійкості та безпеки підприємства за допомогою збору, аналізу та використання інформації. Це важлива складова управління підприємством, яка допомагає вчасно виявляти фінансові ризики та проблеми, а також приймати інформовані рішення для їх вирішення.

Для забезпечення безпеки бізнесу в цих умовах слід виконати кілька ключових кроків:

1. Аналіз ситуації: Важливо оцінити поточну ситуацію в регіоні, де діє ваш бізнес. Це включає в себе оцінку потенційних загроз, таких як військові дії, економічні санкції, перешкоди в постачанні тощо.

2. Моніторинг: Постійно ведіть моніторинг подій і збирайте інформацію про поточну ситуацію. Використовуйте нові джерела, звіти розвідки, аналітичні звіти та інші джерела для отримання актуальної інформації.

3. Розробка планів невідкладних дій: Розробіть плани дій для різних сценаріїв, включаючи можливість відключення від електроенергії, перекриття постачання матеріалів або інших надзвичайних подій. Забезпечте резервне електроживлення, віддалену роботу та інші заходи для збереження бізнесу.

4. Кібербезпека: Вдосконаліть заходи кібербезпеки для захисту від потенційних кібератак, які можуть бути відповіддю на воєнний конфлікт.

5. Захист персоналу: Забезпечте безпеку свого персоналу, зокрема, надавши їм інструкції щодо безпеки та плани евакуації у разі потреби.

6. Зв'язок з органами влади: Встановіть зв'язок з органами влади та військовими службами для отримання інформації і підтримки в разі потреби.

7. Диверсифікація: Розгляньте можливості диверсифікації бізнесу для зменшення ризиків. Це може включати в себе розширення асортименту товарів або розширення ринків збуту.

8. Ефективне використання аналітики: Використовуйте інформаційні технології та аналітику для передбачення ризиків і прийняття рішень на основі даних.

9. Внутрішні процедури: Розробіть внутрішні процедури та навчання для персоналу з питань безпеки в умовах воєнної економіки.

10. Запаси і логістика: Зберігайте достатні запаси сировини та готової продукції, і розгляньте оптимізацію логістичних процесів для забезпечення стабільних поставок і виробництва.

Забезпечення безпеки бізнесу в умовах воєнної економіки вимагає комплексного підходу та готовності до різних сценаріїв. Важливо бути гнучкими і адаптуватися до змін в оперативному середовищі, а також співпрацювати з відповідними органами та іншим бізнесом для обміну інформацією та підтримки в умовах воєнної нестабільності.

Інформаційно-аналітична діяльність полягає у зіставленні, оцінюванні, аналізі та інтерпретації інформації, а також у формулюванні рекомендацій для прийняття управлінських рішень. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємства є важливою складовою управління фінансово-

економічною безпекою підприємства та базується на пошуку, зборі та обробці отриманої інформації.

Список використаних джерел:

1. Позднишев Є. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки підприємництва (методи та їх застосування) : навч. посіб. / Є. В. Позднишев .– К. : Видавець Позднишев, 2007. – 89 с.
2. Садчикова І. В. Концептуальні засади інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства / І. В. Садчикова, В. С. Садчиков // Фінансові дослідження. – 2016. – № 1(1). – С. 87–95.
3. Мохненко А.С. Organizational and economic mechanism for the development of an enterprise in the IT-sphere // Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів: збірник тез та доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 03-04 листопада 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. С. 281-282.
4. Мохненко А.С. Маркетинг як інструмент ефективного функціонування логістичної системи підприємства // Маркетинг у підприємстві, біржовій діяльності та торгівлі в smart-суспільстві: управлінський, інноваційний та методичний виміри: колективна монографія. Львів, 2023. С. 136–160.
5. Мохненко А.С. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможного розвитку підприємств регіону: звіт про науково-дослідну роботу. Херсон. ХДУ, 2023. 229 с.

**СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК
НА МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

Мошковська О. А., д-р екон. наук, професор, Державний торговельно-економічний університет, м. Київ

В умовах військової агресії пріоритетом функціонування та розвитку української економіки є збереження промислового потенціалу, забезпечення національної безпеки держави та, зокрема, продовольча безпека. Наразі продовольча сфера українського бізнесу зазнає атак з боку агресора, що веде до «згортання» виробництва у багатьох галузях промисловості, в тому числі й у сфері виробництва молочної продукції.

За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, станом на 1 травня 2023 р. в країні налічується всього 1,4 мільйона корів, це на 8% менше, ніж у 2022 р. при тому, що знижується кількість молочних ферм (на 11.2 %) та виробників молочної продукції (на 7,4%) [4].

При цьому через масову вимушену міграцію населення в Україні різко знизився попит на молокопродукти, оскільки навіть при суттєвому скороченні виробництва молока його надлишки виявилися занадто великими. Якби в 2022 р. не вдалося налагодити належний експорт, то аграрії й надалі масово вирізали б худобу, зменшуючи пропозицію молока, проте молочники зуміли подолати